

SAMENVATTING ONDERZOEK

DE JUISTE SPELER OP HET JUISTE MOMENT? VOETBALTEAMS SCOREN VAKER NA WISSELS

Eens een voetbalwedstrijd start, kunnen coaches enkel nog ingrijpen door wisselers op het veld te brengen. Het aantal wissels dat kan doorgevoerd worden, werd recent verhoogd aan de Jupiler Pro League. Maar verandert de wedstrijdynamiek ook effectief na een vervanging? Nieuw UGent-onderzoek toont aan dat de eerste twee vervangingen van een team gepaard gaan met een verhoogde kans op het maken van een doelpunt. Het inbrengen van een derde wisselers wordt dan weer geassocieerd met een verlaagde kans op een tegendoelpunt.

Coaches kunnen wisselers op het veld brengen om een geblesseerde spelers te vervangen, maar ook om de tactische opstelling te wijzigen of vermoeide spelers te vervangen. Vooral de laatste twee redenen lijken mogelijk gepaard te gaan met een verandering in de wedstrijdynamiek.

De onderzoekers brachten alle voetbalwedstrijden gespeeld in de UEFA Champions League tussen 2008 en 2016 én in de UEFA Europa League tussen 2011 en 2016 in een databank. Wedstrijdgegevens van deze 2025 wedstrijden werden minuut per minuut geanalyseerd.

Kans op doelpunt wijzigt na wissels

Wat blijkt? In de resterende minuten volgend op de eerste twee vervangingen van een team wordt een verhoogde kans op het scoren van een doelpunt geobserveerd. Concreet: in elke resterende minuut na een wissel scoren thuisploegen 11% vaker dan voordien en uitploegen zelfs 16% vaker. Na een derde vervanging wordt dan weer vooral een verminderde kans op een tegendoelpunt waargenomen.

Hierbij wordt gecorrigeerd voor allerlei andere factoren die de kans om een doelpunt te scoren kunnen beïnvloeden, zoals het soort wedstrijd, het aantal toeschouwers, de fase van de wedstrijd, de stand op dat moment, eventuele gemiste strafschoppen en gevallen rode kaarten.

“We kunnen deze resultaten niet oorzakelijk interpreteren: we zien dat het scoreverloop van een team dat wisselt doorvoert gunstig evolueert, maar kunnen niet zeker zijn dat het door die wissel komt. Mogelijk zitten teams die gaan wisselen vooraf al in een opwaartse flow. Toch zijn deze bevindingen een indicatie dat voetbalcoaches niet alleen op training maar ook doorheen de week invloed kunnen uitoefenen op de prestaties van hun team.”

Doctoraal onderzoeker Simon Amez (UGent)

Aanpassingsproblemen?

De dynamiek verandert echter typisch niet meteen na de wissel. Dat wil zeggen: de waargenomen veranderingen in de kansen op een doelpunt worden pas uitgesproken positief vanaf drie minuten na de wissel.

“Wij zien twee mogelijke verklaringen voor dit fenomeen. Enerzijds is het mogelijk dat wisselers een aanpassingsperiode nodig hebben om te wennen aan de intensiteit van de wedstrijd. Anderzijds gaan wissels vaak gepaard met tactische wijzigingen waaraan het volledige team zich moet aanpassen.”

Doctoraal onderzoeker Simon Amez (UGent)

Sluitstuk

Dit artikel is het laatste in een reeks voetbaleconomische studies die onder leiding van professor Stijn Baert de afgelopen jaren werden afgerond. Telkens werd daarbij gefocust op determinanten van het winnen van een wedstrijd: (i) [het ontvangen van een rode kaart](#) (“ten do better”), (ii) [land-specifiek scoringsgedrag op het einde van de wedstrijd](#) (“at the end, the Germans win”), (iii) [thuisvoordeel en hoe dat varieert naar verschillende dimensies van afstand tussen thuis- en uitploegen](#), (iv) [scheidsrechterlijke fouten en de introductie van meer assistent-scheidsrechters](#), (v) [terugwedstrijden thuis mogen afwerken](#) en (vi) [een doelpunt net voor de rust](#).

“Dat economen zich hierin interesseren mag niet verbazen. Voetbal is big business. Een wedstrijd al dan niet winnen kan een verschil van vele miljoenen betekenen op de bankrekening van een voetbalclub. Verder is de stap naar mijn hoofdonderzoeksdomein, de arbeidseconomie, niet zo groot. De voetbalmarkt is het perfecte laboratorium om bepaalde dynamieken in de arbeidsmarkt te testen. Omdat er heel veel data over de voetbalmarkt bestaat en omdat productiviteit, het scoren van doelpunten en het winnen van wedstrijden, er duidelijker dan elders in de arbeidsmarkt te observeren valt.”

Professor Stijn Baert

Meer informatie

Meer info omtrent het onderzoek en de resultaten is terug te vinden in de publicatie in het internationale wetenschappelijke tijdschrift [Psychology of Sport and Exercise](#).